

Factsheet Samenwerkingsafspraken gemeenten en Veilig Thuis

Begin 2017 worden alle Veilig Thuis-organisaties getoetst of zij samenwerkingsafspraken hebben vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld. Deze factsheet geeft een overzicht van welke afspraken dan minimaal gemaakt moeten zijn tussen gemeenten en Veilig Thuis.

Aanleiding en urgentie

Begin 2017 zullen de inspecties Stap 2 van het toezicht op de Veilig Thuis organisaties gaan uitvoeren. Begin juli 2016 hebben de inspecties het toetsingskader Stap 2 voor toezicht naar Veilig Thuis vastgesteld. De verwachtingen in het toetsingskader zijn gebaseerd op wettelijke eisen, veldnormen en professionele standaarden uit het protocol van handelen.

Ter voorbereiding op de bezoeken van de inspecties in 2017 heeft het programma Veilig Thuis – de basis op orde vijf werksessies voor vertegenwoordigers van Veilig Thuis en van gemeenten georganiseerd, waarin het toetsingskader van de inspecties voor Stap 2 is geoperationaliseerd en een verdere basis is gelegd voor gedeelde kwaliteitskaders voor Veilig Thuis.

Tijdens de werksessies bleek dat in een aanzienlijk aantal Veilig Thuis-regio's het onzeker is of de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en gemeenten voor de start van het toezicht Stap 2 zijn vastgelegd. Het hebben van deze samenwerkingsafspraken weegt zwaar mee in de beoordeling door de inspecties.

Deze factsheet geeft nadere informatie over de inhoud van de samenwerkingsafspraken die Veilig Thuis met gemeenten in het verzorgingsgebied moet maken.

Verwachtingen inspecties

In het toetsingskader Stap 2 voor toezicht naar Veilig Thuis zijn de volgende verwachtingen opgenomen met betrekking tot samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en gemeenten:

- Verwachting 1.2: ‘Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld’
- Verwachting 1.2.2: ‘In de samenwerkingsafspraken is vastgelegd dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem’

Hoe deze verwachtingen worden geoperationaliseerd is terug te vinden in het Kwaliteitskader Veilig Thuis: zicht op veiligheid. Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis heeft op 1 juli ingestemd met dit kwaliteitskader. De VNG Commissie Gezondheid en Welzijn heeft aangegeven vanuit gemeentelijk perspectief geen bezwaren tegen dit kwaliteitskader te hebben en het als meerwaarde te zien.

Hiermee kreeg het 'Kwaliteitskader Veilig Thuis – zicht op veiligheid' de status van veldnorm en is daarmee maatgevend voor het niveau van dienstverlening dat van een Veilig Thuis-organisatie mag worden verwacht.

Waarom samenwerkingsafspraken?

In geval van een melding wordt door Veilig Thuis met behulp van triage op basis van de inhoud van de melding en op basis van een (veiligheids)taxatie binnen 10 weken tot een besluit gekomen over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding. Ook wordt er door Veilig Thuis een besluit genomen over welke instelling(en) of professional(s) de verantwoordelijkheid gaat nemen voor de uitvoering van deze vervolgstappen.

Vervolgens draagt Veilig Thuis de verantwoordelijkheid voor de noodzakelijke vervolgstappen van deze melding over aan een instelling of professional die door de gemeente is aangewezen om hulp en/of ondersteuning te bieden/verlenen aan het betreffende cliëntsysteem (meestal het lokale veld)¹. De instellingen en professionals die daarin werkzaam zijn moeten voldoende zijn toegerust om deze meldingen overgedragen te kunnen krijgen.

Wanneer geen heldere afspraken zijn gemaakt over wat Veilig Thuis en het lokale veld hierin van elkaar mogen verwachten dan leidt dit tot onduidelijkheden in de overdracht en komt het zicht op de veiligheid van de betrokkenen in de melding in gevaar.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Het tot stand brengen van de samenwerkingsafspraken is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Veilig Thuis. Voor de Veilig Thuis-organisaties is hier een duidelijke eindtermijn aangekoppeld: het inspectiebezoek dat in het eerste kwartaal van 2017 zal plaatsvinden. Gemeenten, als opdrachtgevers van Veilig Thuis, worden opgeroepen Veilig Thuis-organisaties zoveel mogelijk te faciliteren bij het tot stand brengen van de afspraken.

¹ Dit is in de meeste gemeenten het lokale veld.

Inhoud van de samenwerkingsafspraken

Onderstaande is gebaseerd op het Kwaliteitskader Veilig Thuis: zicht op veiligheid.

In de samenwerkingsafspraken wordt vastgelegd dat gemeenten er zorg voor zullen dragen dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntstelsysteem in die meldingen die door Veilig Thuis worden overgedragen.

Veilig Thuis maakt generieke afspraken met elke gemeente in het verzorgingsgebied waarin is vastgelegd dat de instelling of professional die door de gemeente is aangewezen om hulp en/of ondersteuning te bieden/verlenen aan het betreffende cliëntstelsysteem:

- in staat is om een veiligheidsplan en een hulpverlenings- en herstelplan op te stellen en uit te voeren, en
- in staat is om de melding te bespreken met het cliëntstelsysteem en in een lichte mate aan vraagverheldering te doen (niet-vraaggericht werken), en
- in staat is om met voldoende capaciteit uitvoering te geven aan de noodzakelijke vervolgstappen van meldingen die door Veilig Thuis worden overgedragen.
- schriftelijk aan Veilig Thuis bevestigt dat de overdracht van een zaak is ontvangen, in die zaken waar Veilig Thuis alleen schriftelijk overdraagt.

Veilig Thuis heeft de verantwoordelijkheid de gemeente te informeren wanneer de instelling of professional die door de gemeente is aangewezen om hulp en/of ondersteuning te bieden/verlenen aan het betreffende cliëntstelsysteem, geen uitvoering geeft aan bovenstaande afspraken.

Gemeenten kunnen Veilig Thuis ook aanwijzen als instelling om uitvoering te geven aan de noodzakelijke vervolgstappen. Dit betreft dan een bovenwettelijke taak van Veilig Thuis. In veel Veilig Thuis-organisaties worden dit soort activiteiten al uitgevoerd, maar gezien en geregistreerd als onderdeel van het product onderzoek. Deze organisaties leggen zichzelf een strengere norm op dan de wet van hen vraagt.

Afspraken over monitoring

Het programma adviseert dat Veilig Thuis-organisaties en gemeenten naast bovenstaande afspraken, afspreken dat Veilig Thuis bij zaken, die na triage direct worden overgedragen aan een instelling of professional die door de gemeente is aangewezen om hulp en/of ondersteuning te bieden/verlenen aan het betreffende cliëntstelsysteem, niet monitort.

Wanneer Veilig Thuis van mening is dat het in een bepaalde specifieke casus toch noodzakelijk is dat wordt gemonitord, dan wordt dit vastgelegd in het dossier.